

Het Tips & Advies Ondernemershandboek

1.1.6. Fiscaal partnerbegrip en toerekening

Fiscaal partner

Gehuwden en partners die een geregistreerd partnerschap hebben gesloten, worden fiscaal altijd als partner aangemerkt.

Het **partnerschap** eindigt niet bij 'duurzaam gescheiden leven', maar pas vanaf het moment dat gehuwden of geregistreerd partners niet meer op hetzelfde woonadres staan ingeschreven en daarnaast een verzoek tot echtscheiding, scheiding van tafel en bed of een verzoek tot ontbinding van het geregistreerd partnerschap bij de rechtbank hebben ingediend.

Voor personen met een geregistreerd partnerschap die willen scheiden zonder tussenkomst van de rechter, eindigt het fiscaal partnerschap als er aan de volgende twee voorwaarden is voldaan:

- de beide (voormalig) partners staan niet meer op hetzelfde adres ingeschreven bij de gemeente;
- de overeenkomst tot beëindiging is door hen beide ondertekend.

Ouder en kind kunnen pas als elkaars partner worden aangemerkt als het kind bij aanvang van het kalenderjaar de leeftijd van 27 jaar of ouder heeft bereikt.

Ongehuwden kunnen voor de inkomstenbelasting toch als partner worden aangemerkt, zonder dat er sprake is van een notarieel samenlevingscontract. Het betreft dan degene die op hetzelfde woonadres als de belastingplichtige staat ingeschreven en:

- uit wiens relatie met de belastingplichtige een kind is geboren; of
- die een kind van de belastingplichtige heeft erkend, dan wel van wie een kind door de belastingplichtige is erkend; of
- die voor de pensioenregeling als partner van de belastingplichtige is aangemeld; of
- die samen met de belastingplichtige een woning heeft, die - anders dan tijdelijk - als hoofdverblijf ter beschikking staat op grond van (economische) eigendom of een recht van lidmaatschap van een coöperatie;
- waarbij op dat woonadres tevens een minderjarig kind van ten minste een van beiden staat ingeschreven (behoudens de situatie van een zakelijke huurovereenkomst tussen beiden);
- die in het voorafgaande kalenderjaar reeds partner van de belastingplichtige was.

Wanneer twee mensen op enig moment in een kalenderjaar als partner van elkaar worden aangemerkt, geldt het partnerschap ook voor andere perioden in het kalenderjaar waarin zij wel op hetzelfde woonadres in de GBA staan ingeschreven, maar waarin zij niet of niet langer voldoen aan een of meer van de hiervoor genoemde voorwaarden. Zij kunnen dus met terugwerkende kracht voor het hele jaar elkaars fiscaal partner worden.

Fiscaal partnerschap kan op hetzelfde tijdstip slechts tussen twee personen bestaan. Meerrelaties worden niet erkend.

Als partner worden niet aangemerkt:

- een bloed- of aanverwant in de eerste graad van de belastingplichtige, tenzij zowel de belastingplichtige als de bloed- of aanverwant bij de aanvang van het kalenderjaar de leeftijd van 27 jaar hebben bereikt. Een aanverwant wordt slechts dan niet als partner aangemerkt indien de belastingplichtige en diens aanverwant een gezamenlijk verzoek bij de inspecteur hebben ingediend om niet als partner te worden aangemerkt. In dat geval wordt de aanverwant ook niet als partner aangemerkt voor de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen;
- twee personen die zijn gehuisvest in een opvanghuis met een kind van beiden, worden gedurende dat verblijf niet als partner aangemerkt. Om in aanmerking te komen voor uitsluiting van het partnerbegrip gedurende het verblijf in een opvanghuis, moeten de belastingplichtigen een afschrift van de gemeentelijke beschikking, zoals bedoeld in artikel 2.3.5 lid 2 van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015, verstrekken aan de inspecteur.

Met ingang van 1 januari 2018 is het partnerbegrip voor de inkomstenbelasting en de toeslagen aangepast. Kinderen voor wie een pleegzorgvergoeding wordt of werd verstrekt, worden op gezamenlijk verzoek niet als partner aangemerkt. Deze uitzondering geldt ook voor kinderen voor wie de verzorgende ouder in enig jaar kinderbijslag heeft ontvangen, maar die niet meer kwalificeren als pleegkind.

Belangrijkste gevolgen partnerschap

Partners kunnen gemeenschappelijke inkomensbestanddelen in de aangifte inkomstenbelasting naar keuze onder elkaar verdelen.

Gemeenschappelijke inkomensbestanddelen zijn:

- belastbare inkomsten uit eigen woning;
- inkomen uit aanmerkelijk belang voor vermindering met de persoonsgebonden aftrek;
- uitgaven voor onderhoudsverplichtingen;
- uitgaven voor specifieke zorgkosten;
- weekenduitgaven voor gehandicapte kinderen;
- aftrekbare giften.

Tevens kan de zogenaamde ‘gezamenlijke grondslag sparen en beleggen’ van box 3 naar keuze onder de partners worden verdeeld. De gezamenlijke grondslag sparen en beleggen betreft de gezamenlijke bezittingen en schulden in box 3 van beide partners, verminderd met het heffingsvrije vermogen.

Daarnaast kan het fiscale partnerschap het volgende met zich meebrengen:

- er kan een **aanmerkelijk belang** ontstaan (box 2);
- toepassing van het **eigenwoningforfait**;
- doorschuiven van de onderneming bij staking door overlijden;
- mogelijkheid van **nabestaandenlijfrente**;
- verhoging heffingsvrij vermogen in box 3;
- aftrek van buitengewone uitgaven, bijv. aftrek van ziektekosten betreffende de partner;
- partners kunnen giften voor de aftrek samenvoegen;

- mogelijkheid van uitbetaling van de gecombineerde heffingskorting aan de minst verdienende partner (vanaf 2023 is dit niet meer mogelijk voor belastingplichtigen die op of na 1 januari 1963 geboren zijn).

De Wet inkomstenbelasting 2001 kent dus een vrije verdeling van gemeenschappelijke inkomensbestanddelen (en aftrekposten) tussen partners. De toerekening kan worden herzien tot het moment waarop de aanslagen onherroepelijk vaststaan.

In de giftenaftrek bestaat er een zogenaamde ‘multiplier’ voor giften aan culturele algemeen nut beogende instellingen (ANBI’s). De multiplier zorgt ervoor dat het aftrekbare bedrag in verband met giften aan culturele ANBI’s verhoogd wordt met 25%, maar met een maximum van € 1.250.

Onlangs is bekend geworden dat de Belastingdienst dit maximum van € 1.250 bij fiscale partners gezamenlijk heeft toegepast, terwijl dat eigenlijk per fiscaal partner had gemoeten. Sinds 1 januari 2023 is de wet aangepast op deze uitvoeringspraktijk, waardoor de culturele giften van fiscale partners voor toepassing van de multiplier worden samengevoegd. Het gezamenlijke bedrag van beide partners wordt vervolgens verhoogd met 25%, maar maximaal met € 1.250.